

קז:

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

תשעין וכו' מהו בעין הרע ואחד יוסף שלא שלטה בהן עין מכל השבטים וי"ל שמתו בדרך ארץ ור"ה להמתין היה שולח להם מלאים הכל פחים חוס דממוכ בריש מס' ע"ז (דף ג:) ופס ד"ה הבל ומיירי הכל במחלוקת והכלים על האדם לאלו נמדות אמר צ"ל כל הדי (מה דף טז:) ופס ד"ה הבל הכל בידי שמים חזן מיראת שמים: שיתין רהי"ו הרוח: י"ט מפרשים נקט שיתן לפי שיתן המורף ששים וכן ימי הקץ כדלמך לעיל (דף קז:) ופס שמרית מלל מן הממה ומן הגנה א"כ כן דרך למינקט בכל מקום שיתן מכלי מטייה לכא דקל מבריה שמע כ"י: ארבע גמדי דאניגרי וזו בהו. פירוש ארבע אמות שמה מודד לבני אניגרא שדליס משס להשקות שדומיה וזל פירוש מדוד אומס שחוקות ולא מלומלמות כדי שיוכלו לעמוד שס בריות ולא כפי' הקונ' דעל הנרא שמתין מקוס גס למושי ספיות לא ממשס כלל שמריכין ריות הכרה שלא יפלו נמים אלא בלא מדידה ימו שיהא (ס) נכרת ונראה לעינים:

לענין רש"י
קריב ארובליט נקריב
ארובליטין. כרובס.

מוסף רש"י

הכל ברי שמים. ממוטת ומלומלמות הכאים לאלס כולם על ידי נדמס שמים (ע"ז ג:) אס כלים פורעניות על אלס נדמס הבל ה"ה (מחובות כ.) חוץ מצנים פחים. ג"ס, לנס, פחים. מלי הכל על ידי חוס כמו (ספ"ס ג) ע"י שיתן היום (ע"ז ב:) קור שפמשים שפלא כפשיטה (מחובות כ.) צנים פחים בדרך עקש. אלה ויקור פס ונתקס בדרך עקש, כן בדי הכרה חוץ מרובים ב"ב משה) מפרשים ג"ס פחים. קור חוס (רש"י ב"ב משה) שיתין רהי"ו הרוח ולא מנו לבבא דמפסרא ב"ב. ששים א"ס רלו ולא הניח ללולל מריה (ב"ב צב:) התקישו וקשו. לטון חקש. א"ס המשוט עלמו וישר דרכו וצפניה ב (א) הכר קס מני עיני חלה. כמו (שמות ה) לקוסס קס. לטמר קשוט פלמן (רש"י ב"ב ס.)

בתרי עברי נהרא קיצו. פי' ענפי אילנות היער קולו גמריכין להטות כמפיהס לנד היער שלא יפלו נמים (לוא"ה דלמרינן כסוף פרק המוכר פירות (ב"ב דף טז:) ופס ד"ה ומה) אמה בית השלמין אי מוכר לך נתן לו ב' אמות למוכה אמה מכלן ואמה מכלן לאגפיה וי"ל דהסס מיירי בלמת המיס שהוא לאדם אחד שהוא עושה מרין מון גרהו להשקות ממנה ואין לרין לאגפייס רק אמה מכלן ואמה מכלן והכא אניגרא הוא יאור גדול להשקות כל אומה נקעה לך לרין ארבע אמות לאגפיה מדע דהסס וזרעיס אומן אמות וטועין שס אילנות כדלמך חסס אכל הכל אין וזרעיס שס וטועין כלל הכל העס ארבעים שס להשקות שדומיהס והא דקאמר דלנהרא לכ"ע לאו משום דלניגרא ליהו כולו לאדם אחד אלא אינו דכ"ע אלא לאומס המשקין שדומיהס לנד אי נמי ארבע אמות דהכא היינו ב' אמות של חוכה ואמה מכלן ואמה מכלן: ליקון

בהו דאנדרא לא תמשחנהו כלל רב יהודה למעמיה דאמר רב יהודה ארבע אמות דאניגרא לבני אניגרא דאנדרא ידכולי עלמא ימכרו רבי אמי מלא כתפי נגדי בתרי עברי נהרא קיצו רב נתן בר הושעיא קין שיתסר אמתא אתו עליה בני משרוניא דפנוהו הוא סבר ברשות הרבים ולא היא התם בעינן כולי האי הכא ימושם אמתוחי אשליהן הוא כמלא כתפי נגדי סגי רבה בר רב הונא הוה ליה ההוא אבא אגורא דנהרא אמרו ליה ניקון מר אמר ליה קיצו עילאי ותתאי והדר ניקון אנא היכי עבד הכי והכתוב התקישו וקשו וואמר ריש לקיש קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים התם אבא דבי פרוק רופילא הוה ואמר אי קייצו קייצאו ואי לא קייצו אמאי איקון דאי ממתחי ליה אשלייהו מסתגי ליה ואי

לא קשיא. דרב ארבי. שורא וריסקא. שומה ורמוקת גדר של נגרים כמו (א"כס ב) חיל ומומה: כל חלי. דבר שכל החלום תלויין בו וזו העין עין רעה: עבד מה דעבד. יודע היה ללחוץ על הקצרות ולהצנין על כל קצר וקצר בלחץ מיתה מת אס מת בזמנו אס בעין רעה(ס): הכל כרוס.

כל החלום ותולדות מיתה על נשיבת הכרוס בלחץ הכל לפי השעה והאלס יש לך אדם שרוח פלוני קשה לו ובשעה פלוני: והאיכא הרוגי מלכות. הרוגי מרכ: אי לאו ויקא. שנסכס במכה: עבדי סמא וחי. סס המחבר כשר תחכה וכן העשבים הוא כדלמך בהמוכר את הספיה (ב"ב דף ע"ד:) זניס פסיס. קור הנופת. ולאו היינו רוח דקאמר שמואל דשמואל ויקא בלא זניס נמי מוקת: וז מרה. שהמריכה שנה גדולה ונובעת ומתפשטת בגדין ובעצמות: וכולן פס כמלא מבעלן. כדליף לקמן מקראי: וקיסון של מים. למי שאין לו יין: וויקין. היינו רוח דלמך שמואל: מחיכיס פסי. שדעמו מיושבת עליו לפי שאינו מנטער בעיניו: וזוכס בנין. אס יש לו דין עס חבירו דעמו מיושבת לישב על דבריו (ב"ב דף ע"ט:) ללמוד וללמד. מחמת ישוב הדעת: ודבריו נשמעין. הכל זעירות שיש לו לז להטעמין: הכל זיעה וזוחס: נוקק לאספו. אס בעל הרהורים הוא ומתוך זלנו טוב בנכר שאלך קלמ מונע לאשמו ובלאמו לשוק ורואה נשים אינו מתאוה להן: כינס שכבני מעיין. מולעים: מוליא אס הקנאה ואס הפגור. שכשחין לבו טוב עליו הוא טוב לבעוס: ואמרו רבנן פסכס ואכול. בערבי פסמיס (דף ק"ב.) בדברים שזיה (ס) רבי לבניו: משוספס. מודד קרקעות היה בשכר לקונים ולמוכרים ולחמין ולשוחפין הבאין לחלוק: כורכמא רישקא. כרכוס של גן שקורין קרו"ג אדומינגל"ע והוא משוכה שכוורכמין: ארבע אמות דאניגרא. אמת המים שהשטיחיה מן הנהר הגדול אל השדות על פני הנקעה כולה ומניחין בעלי כל שדה ושדה מלרוע את אגפיה רוחס ארבע אמות שלא תתקלקל שפחה ומודדין אומס כולם צימד ומלייניס אומס שלא יחרשו מן הסיון ולחון: ולול כפן. אל מדקדק בהן להרמינן: לא סמסמיהו כלל. אלא באומד הדעת תיחטו כדי שיהו נכרים לעינים שכן שלימות ורעות: לבני אניגרא. אינו מויק אלא יחידים ויש כדן למחול: לכ"ע. ומלן מחיל: מלי כספי נגדי כפרי עברי נהרא קולו. המולא יער או אילנות נטועין על שפת הנהר יקון ברעות מלא כספ מושיח חבל הספיה והן מטיין עלמן באלכסון והולכין כהן משופעין לנד היבשה שלא תמשכס הספיה למיס וכל כמות הדרך להלוכס דינס לקון ובשני עברי הנהר שפעמים שהילוכן מכלן ופעמים שהילוכן מכלן: קן שיספסר אמהא. (ס) כמות דרך רה"ר כדמתן כנכס כתרל (דף טז:) דרך רה"ר שס עשרה אמה: בני משרוניא.

תורה אור השלם
1 והיה ידוע שכל חלי אשר ידעת לא ישיקם רק ויהיה ככל שאמר רבינו טו
2 ענין פסחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מרבים: משל כה
3 לא ירעבו ולא יצמאו ולא יבם שרץ וישמש כי מרחיקים יתגמל ועל מבעי טיט יתגלם: ישיעיהו טו
4 ותבדילם את אלהיכם וברך את חמך ואת מימך והסחתי מוחל מוקרב: סמות כג בה
5 התקישו וקשו היינו לא נבקה: צפניה ב א

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה קן חסר אמת ברוחב הס"ד ואח"כ מ"ה בני משרוניא ואח"כ ד"ה דפניהו הלקוח ואח"כ מ"ה בר"ה המתן וכו' ואח"כ ד"ה אשליין: (ב) חוס' ד"ה ארבע וכו' שיהי ניכר מלי' וזאת נמתק ודברא עס ד"ה כתיב:

עס העיר והיער היה שלהן: דפנוסו. הלקוח: אשליין. חנלן שלהן: אכא. יער: ניקיילו עילאי וספאי. מי שיש להן יער על הנהר אכלי למעלה הימני ולמטה הימני הילוך דרך המים: פסס דבי פרוק רופילא סוס. אומן מלמטה ושלמעלה לא על ישראל שיתול לקלון אומן יער של בית פרוק פמת פרסיס היה יודע הוא שלא יקולו ומה מועיל קליה שלי: לא ממחיי אשלייהו מספגי להו. אס יוכלו למחוא חלסס ולנא ממסע למסע או מכסר לכפר לילך ממטה למעלה ילכו: ואס

עס העיר והיער היה שלהן: דפנוסו. הלקוח: אשליין. חנלן שלהן: אכא. יער: ניקיילו עילאי וספאי. מי שיש להן יער על הנהר אכלי למעלה הימני ולמטה הימני הילוך דרך המים: פסס דבי פרוק רופילא סוס. אומן מלמטה ושלמעלה לא על ישראל שיתול לקלון אומן יער של בית פרוק פמת פרסיס היה יודע הוא שלא יקולו ומה מועיל קליה שלי: לא ממחיי אשלייהו מספגי להו. אס יוכלו למחוא חלסס ולנא ממסע למסע או מכסר לכפר לילך ממטה למעלה ילכו: ואס